

КАФЕДРА РОСЛИННИЦТВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

XIII науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА
ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ
ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

Матеріали XIII науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 81 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науководослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, доцент;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Рекомендовано до друку вченою радою інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 24 листопада 2022 року

ЗМІСТ

Тоцький В. М., Заєць Т. О. Продуктивні показники сортів пшениці озимої різних селекційних центрів	5
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І. Напрямки та перспективи використання нових сортів картоплі української селекції	8
Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г. Декоративні властивості дерев і кущів	11
Оборонова А.В. Лікарські властивості та метод вирощування женьшеню в Україні	13
Марініч Л.Г., Калашнік О.П., Скрипка Ю.О. Вплив елементів технології вирощування люцерни на формування кормової продуктивності	15
Марініч Л. Г., Ласкавий Д. Ю., Бабич Р. О. Роль бобових культур у підвищенні якості зелених кормів	17
Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М., Марініч Л.Г. Значення троянди у декоративному садівництві	19
Вережак Д.В. Вплив зміни клімату на продуктивність пшениці озимої	22
Бараболя О.В. Зберігання зернових мас у сухому стані, основні вимоги	25
Бараболя О.В. Кравець І.А. Урожайність пшениці м'якої озимої залежно від попередників та строків сівби	27
Гангур В. В., Космінський О.О., Поляков І.А., Гурба В.С. Формування асиміляційної поверхні рослин соняшнику залежно від рівня удобрення	30
Гангур В. В., Кирлиця А. О., Баранник В. П. Вплив строків сівби напольову схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості	33
Єремко Л.С., Марініч Л.Г., Тіт Ю.Л. Вплив біологічних добрив та стимулятора росту рослин на урожайність сочевиці.	35
Єремко Л.С., Олянецький О.В. Вплив мінерального удобрення на урожайність нуту.	38
Єремко Л.С., Понятенко А.О. Вплив мінерального удобрення та біостимулятора росту рослин на формування продуктивності сої.	42
Ляшенко В. В., Карасенко В. М. Продуктивність пшениці ярої за різних рівнів удобрення	45
Філоненко С.В., Борисюк О.О., Лисак В.М. Вплив рістстимулюючих препаратів на маточні буряки цукрові	51
Філоненко С.В., Деркач А.М. Оптимізація мікроелементного живлення кукурудзи	54
Філоненко С.В., Серета О.О., Філоненко В.С. Вплив елементів агротехніки на екологізацію технології вирощування насіння буряки цукрових	58
Філоненко С.В., Заплава С.О., Райда В.В. Ефективність та доцільність позакореневого внесення мікроелементів на висадках	61

УДК 581.412

ДЕКОРАТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ДЕРЕВ І КУЩІВ

Шакалій С. М., кандидат с. – г. наук, доцент кафедри рослинництва,
e-mail: svitlana.shakaliy@pdaa.edu.ua

Баган А. В., кандидат с. – г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва та генетики

Марініч Л. Г., кандидат с. – г. наук, старший викладач кафедри рослинництва

Полтавський державний аграрний університет

Декоративні насадження в містах і селищах виконують різноманітну роль, поліпшують архітектурний вигляд, сприяють кращій організації культурного обслуговування населення, знижують швидкість вітру, регулюють тепловий режим, очищають і звожують повітря, поглинають шум [1].

Насадження декоративних рослин у населених пунктах та на прилеглих територіях – найкраще середовище для відпочинку мешканців. Декоративні насадження є одним з основних засобів докорінної зміни природних умов та ефективного поліпшення умов життя населення.

Встановлено, що в зоні декоративних насаджень улітку температура повітря на 10-12 % нижча, а взимку вища. Зелені насадження впливають і на прилеглі території, зона впливу залежить від розмірів зеленого масиву та його складу. Крони рослин, поглинаючи і відбиваючи в атмосферу частину сонячної енергії, зменшують нагрівання поверхні ґрунту, самі влітку менше нагріваються і швидше охолоджуються, а взимку – менше охолоджуються. Ефективність впливу зелених насаджень на температуру навколишнього середовища значною мірою залежить від складу деревних рослин та його площі [2].

Найкраще захищають від теплової енергії деревні рослини з великими листками та характером їх розміщення в кроні. Широкі низько розташовані крони краще затіняють поверхню землі ніж вузькі та високо підняті крони.

Ефективність насаджень у зменшенні швидкості вітру залежить від висоти та їх конструкції. В містах зелені насадження влітку протидіють суховіям, які дмуть вздовж вулиць, а взимку зменшують силу холодних вітрів. Кількість сонячної енергії залежить від вологості повітря, а за рахунок поверхні листків збільшується площа, з якої відбувається випаровування вологи в 20 і більше разів і підвищується вологість повітря [3].

Підвищення вологості повітря сприймається людиною як зниження температури. Зелені насадження оздоровлюють і поліпшують склад повітря, так як в процесі фотосинтезу поглинають вуглекислий газ і виділяють кисень. Однак вуглекислий газ надходить у повітря не тільки від людей, а і від інших живих істот, згорання, промислових підприємств і інших процесів, тому загальна площа насаджень на одного мешканця повинна бути більша [1].

Різні види дерев мають неоднакову ефективність у процесі газообміну. Під час створення насаджень треба враховувати газообмінну ефективність деревних рослин, оскільки від цього залежить склад повітря та рівень його забруднення димом, сажею, пилом, газами, які завдають шкоди здоров'ю людини. Концентрація сірчистого газу в озелененій зоні на відстані 500 м від джерела забруднення в 2 рази менша, а оксидів азоту в 12 разів. Листя різних порід затримує неоднакову кількість пилу – берези в 2 рази, а хвойні дерева в 30 разів більше ніж осики.

Деревні рослини не тільки поліпшують навколишнє середовище, а й самі зазнають тих негативних змін, які відбуваються в повітрі, від цього залежить довговічність та декоративність. Реакцію на зміну складу повітря оцінюють за їхньою газо- і димостікістю.

Велика увага приділяється і фітонцидній здатності деревних рослин, від якої залежить кількість хвороботворних організмів у повітрі. Зелені насадження впливають на зменшення інтенсивності міського шуму, тому що крони деревних рослин поглинають та розсіюють енергію звуку, листяні породи дерев поглинають 26% звукової енергії, відбивають і розсіюють – 74%.

Під час вирішення завдань паркобудівництва необхідно враховувати рельєф місцевості, який дуже впливає на умови зростання та позначається на видовому складі. Біотичні фактори (вплив рослин, тварин та мікроорганізмів) в умовах урбанізованого середовища впливає менше ніж у природних фітоценозах [3].

До антропогенних факторів на зміну навколишнього середовища є вплив людини на рослини міських територій, що порушують нормальний ріст та розвиток рослин, мінімізація впливу людини – шлях до підвищення їх довговічності й декоративності. До декоративних властивостей деревних рослин належать: життєві форми; розміри рослин; розміри та форма крон; форма, будова, колір та тривалість життя листя; форма, будова, колір і тривалість цвітіння квітів і суцвіть; форма стовбура і текстура кори. Декоративні якості мінливі, динамічні і відіграють важливу роль в садово-паровому будівництві. У хвойних та листяних порід вони дуже відрізняються і їх необхідно враховувати при створенні зелених насаджень різних категорій [1].

Бібліографічний список

1. Мельник А.С., Івченко А.І., Мельник Ю.А. Особливості природного насінневого поновлення інтродуцентів арборетуму Ботанічного саду. Науковий вісник: Збірник наук.-техн. праць НЛТУУ. Львів: НЛТУ України. 2005, вип. 154. С . 57-61.

2. Григора І. М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. К.: Фітосоціоцентр, 2000. 239 с.

3. Адаменко О. М., Рудько Г. І., Консевич М. М. Екологічне картування: Підручник. Івано-Франківськ: ІМЕ, 2003. 580 с.